

RESTAURÁČORSKÝ PRŮZKUM A ZÁMĚR

PODIVÍN (OKRES BŘECLAV),
SOUSOŠÍ PANNY MARIE IMMACULATY
SE SV. FLORIÁNEM A SV. VENDELÍNEM

Městský úřad Podivín
Obecný stavební úřad

Podivín, 1. listopadu 2017

I. LOKALIZACE PAMÁTKY

1. okres: Břeclav
2. obec: Podivín
3. adresa: Masarykovo náměstí, **parcela číslo 1070/2** v k. ú. Podivín
4. bližší určení místa popisem: v západní části Masarykova náměstí
5. rejstříkové číslo památky v ÚSKP: **29718/7-1651**
6. název památky: Sousoší Panny Marie Immaculaty se sv. Floriánem a sv. Vendelínem

II. ÚDAJE O PAMÁTCE

1. autor: patrně Ignác Lengelacher
2. sloh / datování: barok / 1750
3. materiál / technika: mušlový (litavský) vápenec, pískovec, pálená cihla, krytina bobrovka, omítka, železo, měď / sekání, zdění, omítání, pokrývání, kování
4. rozměry: výška 430 cm, šířka 410 cm, hloubka 220 cm
5. předchozí známé restaurátorské zásahy: **před rokem 2000**

III. POPIS PAMÁTKY

Na obdélné základně mohutný obdélný sokl s konvexně tvarovanou střední částí. Sokl ukončen vyloženou profilovanou římsou, na přední straně segmentově vypjatou. Římsa zastřešena. Na přední straně soklu rameno se svítilnou. Uprostřed soklu na kruhové podnoži zeměkoule obtočená hadem, na ní Madona v životní velikosti v kontrapostu s vytlačeným pravým ramenem, oděna ve volný šat s bohatě zřaseným a rozevlátým pláštěm, spadajícím z ramen k zemi. Ruce Madony sepjaty před tělem. Hlava pootočená k levému rameni. Kolem hlavy obroučka z hvězd. Tělem probíhá silný esovitý pohyb.

Po levém boku Immaculaty na podnoži socha sv. Floriána v životní velikosti s pokrčenou pravou nohou. Světec oděn v šat římského vojína, plášť rozevlátý za tělem, pravá ruka mírně pokrčena v lokti, v ruce drží vědro s vodou, kterou leje na hořící dům u jeho pravé nohy. Levá paže drží žerd', spočívá na hrudi. Hlava pootočená k pravému rameni.

Po levém boku Immaculaty na čtvercové podnoži socha sv. Vendelína v životní velikosti, oděného v dobový šat, na pravém boku přes rameno zavěšena trubka. U levého boku brašna. Pravá ruka pokrčena, odtažena a zdvižena od těla, drží hůl. Levice spočívá volně podél těla. Hlava v klobouku pootočená a mírně zakloněna k pravému rameni. Pravá noha stojí na koruně. U levé nohy ovce. Za zády kmen stromu. Tělem probíhá esovitý pohyb.

IV. POPIS STAVU PAMÁTKY – NÁLEZOVÁ PRŮZKUMOVÁ ZPRÁVA

Restaurátorský průzkum probíhal vizuálně. Materiál památky, ze kterého je dílo vytvořeno, je kompaktní sedimentární hornina s mušlovými zrny. Jedná se s největší pravděpodobností o mušlový vápenec litavského typu, který vyniká svojí dobrou opracovatelností a zároveň dokáže udržet i detail.

Zlacené atributy vykazují lokálně známky znečištění. Zlacený povrch působí celkově zachovale bez viditelné ztráty povrchové zlaté vrstvy.

Povrch památky je silně znečištěn lišejníky, mechem a usazeninami atmosférických nečistot. Biologické organizmy podporují vlhkostní režim a svým kořenovým systémem pronikají do hmoty kamene. Tím lokálně narušují jeho pojivové vlastnosti.

Pískovcové díly v prostoru zemní části, před podstavcem, jsou téměř bez spárovací výplně. Zbytky tmelů ve spárách jsou degradované.

Sokl podstavce byl v minulosti druhotně natažen vrstvou terasa, které je v zachovalém stavu. Ostatní povrch podstavce je opatřen nevhodným nátěrem v silné neprodyšné vrstvě. Nátěr se místy odlupuje a odkrývá degradovanou, narušenou omítkovou vrstvou.

U sochy sv. Floriána jsou viditelné lokální defekty v podobě prasklin v místě kolen a drapérie. Chybí část modelace kamenného vrcholu žerdi praporce. Sochy působí na pohled hmotově zachovale vzhledem k soudržnému sjednocujícímu nátěru posledního opravného zásahu. Dá se předpokládat, vzhledem k charakteru horniny, že po omytí soch a odstranění biologického znečištění se odhalí na povrchu kamene ztráta modelace v podobě drobných defektů.

Chybí kovaná lucerna.

Na památce nejsou viditelné výkvěty solí.

V. POPIS NAVRHOVANÉHO RESTAURÁČSKÉHO ZÁSAHU, TECHNICKÝ A TECHNOLOGICKÝ POSTUP A NAVRHOVANÉ MATERIÁLY

Postup prací bude probíhat v jednotlivých etapách a jeho účelem bude ucelený restaurátorský proces s cílem rehabilitovat celou památku. Kvalitní vyčištění povrchu kamenného materiálu umožňující využít konsolidační technologie na bázi organokřemičitanů v místech prokázání sprašování kamene, dále pak použití v etapě doplňování materiálu s vynikající přilnavostí, s požadovanou pevností v tlaku, tahu a v ohybu zahrnuje základní restaurátorské metody. Je nutné věnovat dostatečnou pozornost aplikační teplotě a vlhkosti, která je velice důležitá pro kvalitní splnění požadovaného cíle. Práce budou probíhat systematicky s ohledem na logiku věcí a primárnost jednotlivých problémů v uvedených etapách:

1 etapa: Fotodokumentace

Před zahájením a v průběhu prací, bude prováděna fotografická dokumentace, která bude mapovat průběh prací a stane se základem restaurátorské zprávy.

2 etapa: Čištění

Zděná část památky bude mechanicky, oškrabáním špachtlemi, celoplošně zbavena odpadávajících nátěrů.

U kamenných částí památky, terasového soklu a krytiny, bude povrch očištěn od polétavých depozit, biologického napadení a tmavých uhlíkatých krust. Čištění bude probíhat na základě zkoušek na nepohledových stranách. Zkoušky budou představovat mokrou i suchou cestu. Na základě vyhodnocení těchto zkoušek pak bude vybrána přiměřená metoda čištění, která bude probíhat šetrnými technikami, se zaměřením na odlišnou charakteristiku daných problémů na jednotlivých partiích. Technologie bude navržena tak, aby nebyly rozrušeny pojivové struktury jednotlivých materiálů a zároveň byla respektována historická patina stáří. Čištění bude probíhat mokrou cestou, případně párou, do té míry, aby došlo k odstranění biologického napadení a tmavých uhlíkatých krust, ale zároveň nedošlo k destrukci kamenného materiálu. K dočištění biologického napadení dojde chemickou cestou, za použití speciálních přípravků určených pro restaurování. Dočištění tmavých uhlíkatých krust se provede mechanicky pomocí kartáčků se středně tuhými umělými štětini.

3 etapa: Konsolidace, injektáž prasklin

Narušený kámen památky bude zpevněn konsolidačními prostředky na bázi organokřemičitanů. Bude se jednat o místa s narušenými pojivovými vazbami mezi jednotlivými zrny horniny, kdy dochází k povrchovému sprašování. Praskliny budou injektovány.

4 etapa: Plastické doplnění

Chybějící části omítaných ploch soklu budou doplněny trasvápennou omítkou s trasovým přednástříkem.

U kamenných částí památky bude plastická rekonstrukce podřízena typu horniny a stupni její degradace. Nové tmely budou řešeny tak, aby se svojí strukturou, texturou i barevností co nejvíce přibližovaly okolnímu materiálu. Plastická rekonstrukce bude aplikována na předem očištěná a zpevněná místa. Tmely budou nanášeny tam, kde chybějící či opravovaná část má vliv na celkovou výtvarnou jednotu díla.

Chybějící kovaná lucerna bude nově zhotovena dle starší fotodokumentace.

5 etapa: Barevná retuš, revize zlacení atributů

U památky budou barevnou retuší řešeny nově doplněné partie a doplňky z předchozího opravného zásahu, z důvodu optického sjednocení doplněných částí s okolím. Barevná retuš bude lokálně nanášena opakovaně v jednotlivých lazurách tak, aby nedošlo k uzavření podkladu.

Atributy budou retušovány vyzlacením poškozených detailů 24 karátovým plátkovým zlatem pokládaným na mixtion.

Kovaná lucerna s konzolou budou antikorozně ošetřeny a natřeny vrchním nátěrem s grafitovou černí.

6 etapa: Závěrečná povrchová úprava

Omítaná soklová část a vápencové díly památky budou opatřeny vápennou lazurou. Součástí povrchové úpravy se stane i ošetření památky biocidním přípravkem, který působí jako prevence. Hydrofobizační prostředek nebude aplikován.

VI. PŘEHLED NAVRŽENÝCH MATERIÁLŮ A TECHNOLOGIÍ

- biocidní ošetření – algicidní přípravek - BFA – Entferner Remmers
- čištění kamene – tlaková voda, destilovaná voda, pára, mechanické postupy
- zpevnění kamene – organokřemičitan Remmers KSE – 100, KSE – 200
- injektáž prasklin, lepení – Ledan, epoxidové lepidlo CHS1200 a silikátové plnivo

- tmelení kamene – minerální tmel – detritický vápenec, písky, minerální jemně mleté pigmenty, disperze Sokrat 2804, tmel Remmers
- omítání podstavce – tubag TKP trasvápenná omítka - quick-mix
- spárování pískovce – tubag TKF trasvápenná spárovací malta – quick-mix
- lazurní barevné sjednocení – probarvená vápenná mikromalta – Prodexor-K Strasservil
- atributy – plátkové zlato 24 karátů, mixtion 12 hodinový

VII. PŘÍLOHY

Fotodokumentace

V Lednici 14. 2. 2020

Vypracoval: František Pavůček

Městský úřad Podivín
Obecný stavební úřad

②

Současný stav památky.

OBECNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Současný stav památky

OBEČNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Ze dne: 10. 5. 2021 Podpis:
MĚSTSKÝ ÚŘAD PODIVÍN

Současný stav památky.

OBECNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Ze dne: 10.5.2021 Podpis:
MĚSTSKÝ ÚŘAD PODIVÍN

Současný stav památky

OBECNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Ze dne: 10.5.2021 Podpis:
MĚSTSKÝ ÚŘAD PODIVÍN

Současný stav památky

OBECNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Současný stav památky

OBECNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Ze dne: **MĚSTSKÝ PŘÁB PODIVÍN** Podpis:

Současný stav památky.

OBECNÝ STAVEBNÍ ÚŘAD
ověřil dokumentaci k č. j. MUP-

1059/2021

Ze dne: 10.5.2021 Podpis:
MĚSTSKÝ ÚŘAD PODIVÍN